Eiropas Parlaments
2024-2029

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2024/2078(INI)

09.01.2025

ZIŅOJUMA PROJEKTS

Komisijas 2024. gada ziņojums par tiesiskumu
(2024/2078(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: Ana Catarina Mendes

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Komisijas 2024. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2024/2078(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā 2. pantu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu, 5., 6., 7., 11., 19. un 49. pantu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā pantus par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu Savienībā, tai skaitā 70., 258., 259., 260., 263., 265. un 267. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk tekstā — "Harta"),

– ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru,

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 24. jūlija paziņojumu "2024. gada ziņojums par tiesiskumu: tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā" (COM(2024)0800),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai[1] ("Tiesiskuma nosacījumu regula"),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai[2] (Kopīgo noteikumu regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regulu (ES) 2021/692, ar ko izveido programmu "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014[3],

– ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,

– ņemot vērā ANO cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības instrumentus un ANO vispārējā regulārā pārskata ieteikumus un ziņojumus, kā arī ANO līgumu struktūru judikatūru un Cilvēktiesību padomes īpašās procedūras,

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, Eiropas Sociālo hartu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Eiropas Sociālo tiesību komitejas

[1] OV L 433, 22.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
[2] OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
[3] OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

judikatūru, kā arī Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra, Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību, Nediskriminācijas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komitejas, Venēcijas komisijas un citu tās struktūru konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas, atzinumus un ziņojumus,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu,

– ņemot vērā Eiropas Padomes un Eiropas Savienības 2007. gada 23. maija Saprašanās memorandu un Padomes 2023. gada 30. janvāra secinājumus par ES sadarbības ar Eiropas Padomi prioritātēm 2023.–2024. gadā,

– ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. decembra pamatoto priekšlikumu Padomes lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polijas Republika varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu (COM(2017)0835), kas ir sagatavots saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu,

– ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi[4],

– ņemot vērā 2018. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas lēmumu piemērot LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz stāvokli Polijā[5],

– ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par nepieciešamību ieviest Eiropas vērtību instrumentu, ar kuru tiktu atbalstītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina pamatvērtības Eiropas Savienībā vietējā un valsts līmenī[6],

– ņemot vērā 2018. gada 12. septembra rezolūciju par priekšlikumu, kurā Padome tiek aicināta saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība[7],

– ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūciju par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā[8],

– ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūciju par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai[9],

– ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi[10],

[4] OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.
[5] OV C 129, 5.4.2019., 13. lpp.
[6] OV C 390, 18.11.2019., 117. lpp.
[7] OV C 433, 23.12.2019., 66. lpp.
[8] OV C 363, 28.10.2020., 13. lpp.
[9] OV C 363, 28.10.2020., 45. lpp.
[10] OV C 395, 29.9.2021., 2. lpp.

– ņemot vērā 2020. gada 13. novembra rezolūciju par Covid-19 pasākumu ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām[11],

– ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūciju par Eiropas pilsoņu iniciatīvu "*Minority SafePack* — miljons parakstu daudzveidībai Eiropā"[12],

– ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par stāvokli tiesiskuma jomā Eiropas Savienībā un Tiesiskuma nosacījumu regulas (ES, *Euratom*) 2020/2092 piemērošanu[13],

– ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu[14],

– ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai[15],

– ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 16. septembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par to, lai dzimumbalstīta vardarbība tiktu iekļauta kā jauna noziegumu joma LESD 83. panta 1. punktā uzskaitītajā noziegumu jomu sarakstā[16],

– ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 11. novembra rezolūciju par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu ES: civiltiesību un krimināltiesību aktos paredzētu pasākumu nesamērīga īstenošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību[17],

– ņemot vērā 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu preventīvu pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā[18],

– ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 8. marta rezolūciju par pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanos Eiropā[19],

– ņemot vērā 2022. gada 10. marta rezolūciju par tiesiskumu un Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma sekām[20],

– ņemot vērā 2022. gada 19. maija rezolūciju par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu[21],

---

[11] OV C 415, 13.10.2021., 36. lpp.
[12] OV C 445, 29.10.2021., 70. lpp.
[13] OV C 67, 8.2.2022., 86. lpp.
[14] OV C 81, 18.2.2022., 27. lpp.
[15] OV C 99, 1.3.2022., 146. lpp.
[16] OV C 117, 11.3.2022., 88. lpp.
[17] OV C 205, 20.5.2022., 2. lpp.
[18] OV C 251, 30.6.2022., 48. lpp.
[19] OV C 347, 9.9.2022., 2. lpp.
[20] OV C 347, 9.9.2022., 168. lpp.
[21] OV C 479, 16.12.2022., 18. lpp.

– ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesiskumu un Polijas valsts ekonomikas atveseļošanas plāna iespējamo apstiprināšanu (ANM)[22],

– ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 15. septembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2020. un 2021. gadā[23],

– ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par tiesiskumu Maltā piecus gadus pēc *Daphne Caruana Galizia* noslepkavošanas[24],

– ņemot vērā 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par visā Eiropā vērojamo pret *LGBTIQ+* personām vērstu naida noziegumu skaita pieaugumu nesen Slovākijā notikušo homofobisko slepkavību kontekstā[25],

– ņemot vērā 2022. gada 10. novembra rezolūciju par rasu taisnīgumu, nediskriminēšanu un rasisma apkarošanu ES[26],

– ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 24. novembra rezolūciju par stāvokli Komisijas un Ungārijas valdības sarunās saistībā ar Nosacītības regulu un atveseļošanas un noturības plānu[27],

– ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 30. marta rezolūciju par 2022. gada ziņojumu par tiesiskumu — tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā[28],

– ņemot vērā 2024. gada 28. februāra rezolūciju par Komisijas 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu[29],

– ņemot vērā 2023. gada 1. jūnija rezolūciju par tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem Ungārijā un ES līdzekļu iesaldēšanu[30],

– ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 15. jūnija ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas par iespējamiem pārkāpumiem un administratīvām kļūmēm Savienības tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanu[31],

– ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 11. jūlija rezolūciju par vēlēšanu likumu, izmeklēšanas komiteju un tiesiskumu Polijā[32],

---

[22] OV C 493, 27.12.2022., 108. lpp.
[23] OV C 125, 5.4.2023., 80. lpp.
[24] OV C 149, 28.4.2023., 15. lpp.
[25] OV C 149, 28.4.2023., 22. lpp.
[26] OV C 161, 5.5.2023., 10. lpp.
[27] OV C 167, 11.5.2023., 74. lpp.
[28] OV C 341, 27.9.2023., 2. lpp.
[29] OV C, C/2024/6743, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
[30] OV C, C/2023/1223, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.
[31] OV C, C/2024/494, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[32] OV C, C/2024/3995, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.

– ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 19. oktobra rezolūciju par tiesiskumu Maltā: seši gadi pēc *Daphne Caruana Galizia* nogalināšanas un nepieciešamība aizsargāt žurnālistus[33],

– ņemot vērā Parlamenta 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā — gada ziņojums par 2022. un 2023. gadu[34],

– ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas 2019. gada 24. janvāra Rezolūciju 2262(2019) par tādu personu tiesību veicināšanu, kas pieder pie nacionālajām minoritātēm,

– ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja, Augstā komisāra nacionālo minoritāšu jautājumos, pārstāvja plašsaziņas līdzekļu brīvības jautājumos un citu minētās organizācijas struktūru ieteikumus un ziņojumus, kā arī ES un EDSO sadarbību demokratizācijas, iestāžu veidošanas un cilvēktiesību jomā, kā arī ikgadējo EDSO ziņojumu par naida noziegumiem, kurā iesaistītās valstis ir apņēmušās pieņemt tiesību aktus, kuros tiktu paredzēti sodi, ņemot vērā naida noziegumu smagumu, kā arī pasākumus, kas novērstu nepietiekamu ziņošanu un ieviestu vai turpinātu attīstīt tiesībaizsardzības, kriminālvajāšanas un tiesu iestāžu amatpersonu spēju veidošanas darbības, ar kurām nepieļauj un izmeklē naida noziegumus un sauc pie atbildības par tiem,

– ņemot vērā Parlamenta PEGA izmeklēšanas komitejas ziņojumu un Parlamenta 2023. gada 15. jūnija ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas par iespējamiem pārkāpumiem un administratīvām kļūmēm Savienības tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanu[35],

– ņemot vērā Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupas (*DRFMG*) atbildes ziņojumus, misijas ziņojumus, rakstiskos jautājumus un atbildes[36],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Juridiskās komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A10-0000/2025),

A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības — vērtības, kas ir kopīgas ir visām ES dalībvalstīm,

Tiesu sistēma un korupcija

1. uzsver, ka taisnīga un pieejama tiesa ir tiesiskuma pamatprincips, kam ir nepieciešama neatkarīga tiesu vara; atkārtoti norāda, ka tiesu iestāžu pieejamība ir būtiska, lai

[33] OV C, C/2024/2656, 29.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.
[34] OV C, C/2024/5739, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
[35] OV C, C/2024/494, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[36] Informāciju par visām DRFMG veiktajām uzraudzības darbībām skatīt šeit: https://www.europarl.europa.eu/committees/en/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662.

iedzīvotāji varētu izmantot savas tiesības, apstrīdēt diskrimināciju un saukt pie atbildības lēmumu pieņēmējus;

2. norāda, ka Komisija ir konstatējusi strukturālas problēmas attiecībā uz dažu dalībvalstu tiesu iestāžu efektivitātes uzlabošanu[37]; uzsver, ka iecelšanai augsta līmeņa tiesneša amatā jābūt pārredzamai, balstītai uz nopelniem un jānotiek bez politiskas iejaukšanās;

3. aicina dalībvalstis nekavējoties īstenot vēl neizpildītos spriedumus un mudina Komisiju izvērtēt ietekmi uz ES tiesību aktu ievērošanu un vajadzības gadījumā sākt pārkāpuma procedūras;

4. atzinīgi vērtē Cietušo tiesību direktīvas[38] pārskatīšanu, ar ko ir novērstas juridiskās nepilnības un nodrošināts, ka cietušie var vērsties tiesā un saņemt atbalstu;

5. atkārtoti aicina Komisiju ātri pabeigt sarunas par ES dalību Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupā (*GRECO*) un pieprasa gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut ES iestādes;

6. norāda par dažu dalībvalstu tendenci kavēt EST spriedumu īstenošanu vai neīstenot tos un aicina šo spriedumu īstenošanu noteikt par prioritāti;

7. aicina dalībvalstis uzlabot pārredzamību un pārskatatbildību publiskajās iestādēs, stiprinot korupcijas apkarošanas regulējumu, nodrošinot neatkarīgu pārraudzības struktūru izveidi, veicinot trauksmes cēlēju aizsardzību, kā arī uzlabojot profesionālās godprātības sistēmas un tiesību aktu lobēšanu; pauž nožēlu, ka dažās dalībvalstīs nav gūts būtisks progress augsta līmeņa korupcijas apkarošanā;

Mediju plurālisms un brīvība

8. atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā Eiropas Mediju brīvības akts (*EMFA*)[39] un aicina to ātri īstenot; aicina dalībvalstis uzlabot pārredzamību valsts reklāmas piešķiršanā; aicina Komisiju sniegt dalībvalstīm palīdzību, kas vajadzīga *EMFA* transponēšanā;

9. aicina dalībvalstis pilnībā īstenot Direktīvu pret *SLAPP*[40] (stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību) un Komisijas 2022. gada 27. aprīļa Ieteikumu (ES) 2022/758 par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību”)[41] un pieņemt visaptverošus iekšzemes pasākumus pret *SLAPP*, lai aizsargātu žurnālistus un sniegtu atbalstu tiem, kas saskaras ar risku;

---

[37] Komisijas 2024. gada 24. jūlija paziņojums “2024. gada ziņojums par tiesiskumu” (COM(2024)0800), pielikums ar ieteikumiem, 1., 9., 11., 19. un 24. lpp.

[38] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

[39] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1083 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts) (OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

[40] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1069 (2024. gada 11. aprīlis) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību”) (OV L, 2024/1069, 16.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

[41] OV L 138, 17.5.2022., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj.

10. mudina dalībvalstis aizsargāt mediju brīvību un plurālismu, novērst mediju īpašumtiesību koncentrāciju un apkarot dezinformāciju, jo īpaši pieņemot stingrus tiesību aktus un veidojot neatkarīgus regulatorus; uzsver neatkarīgas, stabilas sabiedriskās apraides nozīmi demokrātijā un nepieciešamību nodrošināt finansējumu sabiedriskajiem medijiem;

11. stingri nosoda valsts kontroli un politisko iejaukšanos mediju darbībā un aicina pielikt lielākas pūles, lai nodrošinātu žurnālistu drošību un aizsardzību;

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas

12. piekrīt Komisijas novērtējumam par to, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO) un cilvēktiesību aizstāvjiem (CTA) ir būtiska nozīme varas līdzsvara saglabāšanā;

13. pauž bažas par augošo tendenci, ka PSO un CTA saskaras ar aizvien vairāk juridiskiem ierobežojumiem, finansējuma trūkumu un uzbrukumiem; aicina veidot pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgu un atbalstošu vidi un atkārtoti uzsver, cik svarīga PSO aizsardzībai ir Direktīvas pret *SLAPP* un Komisijas Ieteikuma (ES) 2022/758 pieņemšana; uzskata, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāpaplašina PSO finansējums;

Vienlīdzība un nediskriminācija likuma priekšā

14. atgādina, ka dalībvalstu tiesiskajā regulējumā ir jāparedz vienlīdzīga juridiskā attieksme un jāveicina vienlīdzība un personu tiesības uz nediskrimināciju tiesvedībā; aicina Komisiju rīkoties gadījumos, kad šie principi netiek ievēroti; apstiprina, ka diskriminējoša prakse nedrīkst kavēt personu brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā;

15. aicina Komisiju un dalībvalstis paplašināt ES juridisko pamatu šajā jomā un ierosināt priekšlikumu par naida noziegumu un naida runu; mudina Padomi pieņemt Direktīvu 2008/140[42];

16. aicina juridiski aizsargāt sievietes, ES tiesību aktos kā noziegumu iekļaut vardarbību, kas saistīta ar dzimumu, pieņemt ES tiesību akta priekšlikumu par izvarošanu, kuras pamatā ir atteikums dot piekrišanu, un iekļaut Hartā tiesības uz piekļuvi drošam un likumīgam abortam;

17. uzsver, ka visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no valstiskās piederības, dzimšanas vietas vai regulāras atrašanās dalībvalstī ir jābūt vienlīdzīgiem likuma priekšā, un mudina Komisiju un dalībvalstis turpināt cīņu pret diskrimināciju valstspiederības dēļ; aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstis, īstenojot Migrācijas un patvēruma paktu, savos plānos ievēro tiesiskumu;

18. aicina turpināt cīņu pret diskrimināciju un noziegumiem, kas ir vērsti pret minoritāšu grupām un nacionālajām, etniskajām, lingvistiskajām un reliģiskajām minoritātēm; mudina Komisiju gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut pīlāru par to, kā tiek stiprināta cīņa pret visu veidu diskrimināciju;

[42] Priekšlikums Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas (COM(2008)0426).

Vienotais tirgus un tiesiskums

19. uzsver tiesiskuma nozīmi vienotā tirgus darbības nodrošināšanā un atkārtoti apstiprina, ka tiesu sistēmām, efektīvam korupcijas apkarošanas regulējumam un mediju brīvības aizsardzībai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu taisnīgu konkurenci, juridisko noteiktību un uzņēmēju savstarpēju uzticību[43];

Tiesiskuma rīki un ekonomiskā dimensija

20. aicina Komisiju turpināt attīstīt tiešu saikni starp preventīviem un reaģējošiem instrumentiem un, piemērojot LES 7. pantu, sākt pārkāpuma procedūras un piemērot vispārējo nosacījumu mehānismu un horizontālos veicinošos nosacījumus Hartā;

21. uzsver, ka ir nepieciešams visaptverošs nosacījumu mehānisms, kas nodrošina tiesiskuma ievērošanu visos ES tiesību aktos, arī ārpus budžeta dimensijas; mudina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu, kas paplašinātu šā mehānisma darbības jomu;

22. aicina ieviest pārdomātus nosacījumus, ar kuriem ES līdzekļi apietu to valstu valdības, kas grauj tiesiskumu, un paredzētu šo līdzekļu tiešu sadali pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un citiem dalībniekiem, kuri atbalsta ES vērtības;

Pārbaudes un līdzsvars

23. aicina dalībvalstis atturēties no paātrināto procedūru pārmērīgas izmantošanas, jo tām ir negatīva ietekme uz likumdošanas kvalitāti un demokrātiju; aicina dalībvalstis pēc sistemātiskas apspriešanās ar dažādām ieinteresētajām personām izveidot pārredzamus likumdošanas procesus;

24. aicina dalībvalstis stiprināt valsts uzraudzības iestāžu neatkarību, lai nodrošinātu resursus un nenotiktu politiska iejaukšanās; uzsver pilsoniskās sabiedrības un CTA nozīmi pārskatatbildības veicināšanā un pamattiesību aizsardzībā; pauž nožēlu par pilsoniskās sabiedrības darbības ierobežojumiem;

25. pauž bažas par ārvalstu iejaukšanos dalībvalstīs, tostarp par manipulācijām ar sociālajiem medijiem un dezinformāciju; norāda uz nepieņemamām Īlona Maska iniciatīvām, kurās sociālo mediju platformas tiek izmantotas, lai dažādās dalībvalstīs manipulētu ar sabiedrisko domu; aicina Komisiju un dalībvalstis to uzraudzīt un piemērot Digitālo pakalpojumu aktu[44] un Digitālo tirgu aktu[45], tostarp reaģējot uz uzņēmuma "Meta" nesen pieņemto lēmumu par faktu pārbaudes mehānismiem;

Ieteikumi

[43] Komisijas 2024. gada 24. jūlija paziņojums "2024. gada ziņojums par tiesiskumu" (COM(2022)0800), 5. lpp.
[44] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).
[45] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts), (OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

26. mudina Komisiju izmantot skaidrākus formulējumus, kad tiek vērtēta atbilstība LES 2. pantā ietvertajām vērtībām; aicina lielāku uzmanību pievērst konkrētām valstīm pausto ieteikumu īstenošanai, paredzot arī turpmākus mehānismus un izmērāmus kritērijus; ierosina izveidot visaptverošu tiesiskuma uzraudzības mehānismu, kurā vienādības veicināšanas nolūkā ir iesaistītas visas ES iestādes, dalībvalstis un kandidātvalstis; ierosina izveidot pastāvīgu grupu, kas uzrauga tiesiskuma pārkāpumus dalībvalstīs;

27. uzsver to, cik svarīga nozīme ir neatkarīgām tiesu sistēmām un pieejai bezmaksas juridiskajai palīdzībai, kas nodrošina vienlīdzīgas iespējas vērsties tiesā; atkārtoti norāda, ka pienācīgi resursi, tostarp infrastruktūra un personāls, ir būtiski tiesu sistēmu uzlabošanai;

28. aicina Komisiju pabeigt sarunas par ES dalību *GRECO*, kas ir svarīgs korupcijas apkarošanas atskaites punkts;

29. aicina dalībvalstis nodrošināt mediju brīvību, neatkarību un plurālismu un cīnīties pret dezinformāciju; mudina ātri īstenot *EMFA*;

30. uzsver pilsoniskās sabiedrības un neatkarīgu uzraudzības iestāžu nozīmi, lai varētu uzraudzīt un atbalstīt ziņojumā par tiesiskumu pausto ieteikumu īstenošanu; aicina veidot strukturētu pilsoniskā dialoga sistēmu, lai pilsoniskās sabiedrības ieguldījumu iekļautu ikgadējā tiesiskuma ciklā, kā to ir ieteikusi Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK)[46] unpilsoniskās sabiedrības tīkli[47]; atkārtoti uzsver, ka ziņojuma sagatavošanas laikā ir svarīgi veikt plašu apspriešanos;

31. uzsver, ka mierīga pulcēšanās un biedrošanās un vārda brīvība ir pamattiesības, ko aizsargā starptautiskās tiesības, un ka tās ir būtiskas demokrātijai un valdības pārskatatbildībai; nosoda pieaugošo spiedienu uz šīm tiesībām un norāda par tendenci tās ierobežot; aicina dalībvalstis rūpīgi izmeklēt pārmērīga spēka pielietošanu un diskriminējošu attieksmi tiesībaizsardzības iestādēs;

32. uzskata, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāuzlabo PSO un tādu iniciatīvu finansēšanas mehānismi, ar kurām stiprina tiesu iestādes un nodrošina tiesu neatkarību; iesaka Komisijai izstrādāt stratēģiju par pilsoniskās sabiedrības un CTA aizsardzību;

33. mudina Komisiju gada ziņojumā par tiesiskumu ieviest jaunu pīlāru par cīņu pret visu veidu diskrimināciju;

34. atkārtoti aicina Komisiju turpināt tiesiskuma ziņojumā iekļaut reaģējošus rīkus, piemēram, LES 7. panta procedūras, vispārējo nosacījumu mehānismu un pārkāpumu procedūras[48];

---

[46] EESK 2024. gada 14. februāra atzinums "Pilsoniskā dialoga un līdzdalības demokrātijas stiprināšana Eiropas Savienībā: turpmākie pasākumi".

[47] "Pilsoniskā sabiedrība – Eiropa", "Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2024 Annual Rule of Law Report" [Kopīgais pilsoniskās sabiedrības ieguldījums par pilsonisko telpu 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu], 2024. gada jūnijs.

[48] Ungārijas Helsinku komiteja, "Disregard for EU values: a snapshot of RoL issues in Hungary in light of the Article 7 procedure" ("ES vērtību neievērošana: īss pārskats par tiesiskuma problēmām Ungārijā saistībā ar 7. panta procedūru"), 2024. gada 12. novembris.

35. uzsver, ka ir svarīgi tādos finansēšanas instrumentos kā ANM iekļaut atskaites punktus par tiesiskumu; pauž nožēlu par ES līdzekļu piešķiršanu Ungārijai, neraugoties uz nepilnībām šīs valsts tiesu iestāžu neatkarībā un korupcijas apkarošanā; iesaka apturēt līdzekļu izmaksu līdz visu tiesiskuma kritēriju izpildei;

36. uzskata, ka ir jāpastiprina ES līmeņa iestāžu dialogs un sadarbība tiesiskuma jomā; aicina izveidot pastāvīgu iestāžu dialogu par tiesiskumu, cita starpā iesaistot Parlamentu, Padomi un Komisiju; aicina Padomi tās dialogu par tiesiskumu padarīt iekļaujošāku, aicinot uz sēdēm arī citas institūcijas, piemēram, Venēcijas komisiju, cilvēktiesību komisāru un Parlamenta pārstāvjus;

37. iesaka Komisijai un dalībvalstīm uzraudzīt ārvalstu iejaukšanos, jo īpaši sociālo mediju izmantošanu manipulācijām un ļaunprātīgiem mērķiem, tostarp, ja tos izmanto fiziskas personas, piemēram, Īlons Masks, lai Eiropā ietekmētu sabiedrisko domu un izplatītu dezinformāciju; uzsver, ka Komisijai ir jānodrošina, ka ES iestādēs tiek pienācīgi ievērots tiesiskums, un aicina gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut ES iestādes;

38. atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu savā gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut Albāniju, Melnkalni, Ziemeļmaķedoniju un Serbiju un mudina rūpīgi izvērtēt tiesiskuma situāciju šajās pievienošanās sarunvalstīs;

°

° °

39. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.